
*Motto: "Omul nu este decât o trestie,
cea mai fragilă din natură, dar
este o trestie gânditoare"*

Pascal

Sumar

Argument	
<i>Vali Constantinescu</i>	3
BIBLIOTECA XXI	
Focul Weimarului sau cum Cartea mișcă Omul	
<i>Ruxandra Constantinescu</i>	4
Vă prezentăm:	
Serviciul Comunicarea și Conservarea Colecțiilor-parte I	
<i>Isabela Lișman</i>	
<i>Carmen Stângaciu</i>	6
Din nou despre Rameau	
<i>Vali Constantinescu</i>	9
CARNET DE STUDENT ÎN BIBLIOTECONOMIE	
Cartea și biblioteca	
<i>Florin Streche</i>	12
PORTRET DE BIBLIOTECAR	
<i>Venera Iosif</i>	4
SĂ VORBIM DESPRE...	
Portal Gabriel	
<i>Emil Tudor</i>	15
ISTORIA CĂRȚII	
Incunabilele din județul Mureș	
<i>Elena Maria Schatz</i>	18
DIN VIAȚA ABBNR	
Tinerii bibliotecari au cuvântul:	
Biblioteca Națională a României - prezentare "de buzunar"	
<i>Veronica Popa</i>	23
Catalogarea cărții japoneze	
<i>Cristina Marinescu</i>	24
Colecții speciale	
<i>Cristina Oană</i>	26
Ce am înțeles eu din prezentarea serviciului Clasificarea Colecțiilor	
<i>Claudiu Dobre</i>	29
Sălile de lectură din BNR prin ochii custodelui de sală	
<i>Gina Mitrofan</i>	30
Alte activități importante din viața ABBNR	33
DICȚIONAR DE BIBLIOTECONOMIE	35
ȘTIRI	36
EVENIMENTE CULTURALE	38
PAGINA VESELĂ	42

ARGUMENT

Iată-ne ajunși la **numărul 2/2004** din revista bibliotecarilor din Biblioteca Națională a României. **”BIBLIOPOLIS”** s-a ridicat și a crescut o dată cu noi. Revista ABBNR este de acum cunoscută în lumea bibliotecarilor. Colegii din țară o citesc, este solicitată de cititorii din sălile de lectură care o zăresc în raft, s-a cumpărat la Târgul de carte ”Gaudeamus” din 2004 unde a fost expusă, colegii din biblioteca noastră o răsfoiesc cu plăcere. Da, de la număr la număr articolele revistei noastre sunt serioase, documentate, caută să abordeze subiecte cât mai diverse din activitatea noastră, despre meseria noastră de bibliotecar. Chiar numărul acesta o să vă surprindă prin diversitatea subiectelor și prin nume de bibliotecari care **scriu** cu îndrăzneală despre profesiunea lor! Da, și scriu bine, scriu frumos, scriu cu simțire. Putem spune că față de primul număr din 2002, firav și mult prea simplu (deși problema de bază abordată, problema sediului BNR era gravă), realizarea unei reviste de ținută, își face intrarea, încet, încet. Acest lucru este posibil pentru că există dorință și există persoane printre noi care au ceva de spus despre **bibliotecă-bibliotecari-cititori-carte**.

Am ajuns de acum în faza în care, un număr de abia intră în tipografie și avem deja articole pregătite pentru numărul următor. Nu este minunat?

Deja ne gândim la un alt format de revistă, parcă nu mai suntem un ”Buletin informativ”, am devenit o revistă în toată puterea cuvântului.

Ne gândim chiar să participăm la concursul ”Cea mai bună revistă de bibliotecă” inițiat de colegii noștri din ANBBPR. Nu este obligatoriu să câștigăm, dar în acest moment, fie și numai participarea merită apreciată.

Este mai mult decât a fi remarcat, este dorința de cunoaștere, de recunoaștere. Credeți că nu ne știm lipsurile sau nu am observat greșelile apărute sau care vor mai apărea? Ba da, le știm prea bine, dar mai știm și că numai cine nu contribuie aici, în aceste pagini, cu câteva rânduri proprii, numai acela nu greșește, nu poate greși. Îndrăzniți, dragi colegi, vă așteptăm!

Așteptăm provocarea din partea oricui. Parafrazându-l pe Vasile Alecsandri, vom putea spune și noi: Are cineva idei mai multe, mai bune în realizarea acestei reviste, îl așteptăm. Cu atât mai bine lui, iar ”Bibliopolis” și BNR, noi toți vom fi câștigători...

Vali Constantinescu
Vicepreședinte ABBNR

FOCUL WEIMARULUI SAU CUM CARTEA MIȘCĂ OMUL

Biblioteca Anna Amalia este o bibliotecă publică, axată pe cercetare și istoria culturii și literaturii (în special literatura germană de la Iluminism până la Romanticismul târziu). A fost construită în 1619 și este una dintre primele biblioteci construite de aristocrați - cea care îi dă numele este ducesa Anna Amalia de Sachsen-Weimar și Eisenach - care a fost accesibilă publicului larg.

Tragedia zilei de **2 septembrie 2004** a putut fi oprită în Weimar numai după trei zile. Dar cu aceeași putere a lovit și forța oamenilor: peste 900 de persoane au lăsat orice altceva și au ajutat în primul rând la... salvarea cărților și a picturilor. Dar nu asta este impresionant.

În timpul incendiului și după, toți acești oameni au devenit voluntari să salveze Cartea, indiferent că erau angajați ai Bibliotecii Anna Amalia, ai Crucii Roșii sau pur și simplu locuitori din Weimar care nu puteau urmări tragedia comod, din fotolii, la televizor. Dar, nici asta nu e copleșitor.

Aceiași oameni s-au mobilizat zile întregi, au luptat în următoarele luni să restaureze cărțile salvate, așa încât în **decembrie 2004, Fundația Weimarer Klassik organiza o expoziție cu comorile salvate**, prin metodele de restaurare proprii. S-au deschis conturi în bănci și donațiile au fost surprinzătoare. Însuși președintele Germaniei a preluat, dirijat și mobilizat toate acțiunile de strângere de fonduri. Nici chiar asta nu e emoționant.

Dureros este să fi fost acolo, în bibliotecă, să fi văzut și admirat un tablou care acum este scrum, să fi ținut în mână o carte veche de cinci secole, care acum este cenușă și apă... Copleșitor este să te fi plimbat prin sala Rococco (Rokokosaal)-cea mai prețioasă bijuterie arhitectonică a bibliotecii-care acum este în mare parte distrusă de foc. Ce n-a fost atins de foc a distrus apa, în jeturile puternice, care au fost a doua moarte a cărților. Emoționant și impresionant este să fi fost în Weimar și a doua oară și să nu fi putut vizita biblioteca, pentru că era închisă pentru

restaurare. Toate aceste sentimente la un loc le-am încercat odată ce am aflat că până în 2007 când se vor comemora 200 de ani de la moartea ducesei Anna Amalia, sala Rococo va fi restaurată, iar biblioteca va fi din nou deschisă publicului, la fel ca înainte de septembrie 2004. Ca și cum nimic din ce este omenesc, foc, apă, într-un cuvânt, distrugere, nu ar putea muta din loc un plan al... Cărții.

Am fost în această superbă bibliotecă, în sala Rococo și probabil că voi mai trece pe acolo după ce totul va arăta din nou ca înainte. S-au pierdut sute de volume-din patrimoniul UNESCO-și zeci de tablouri, dar eu nu voi mai ști asta, pentru că voi fi prea impresionată de munca iubitorilor de carte. În Weimar, cartea are planurile ei și poate că focul acesta n-a fost decât un semn că totul poate dispărea într-o clipă, dar și o convingere că omul nu va permite nicicând așa ceva, pentru că o carte păstrează exact ceea ce este omul: cu trăirile lui, cu lupta lui, cu rezultatele muncii lui. Poate că locuitorii Weimarului erau prea amorțiți în orașelul lor cultural, mic și liniștit. Cărțile rămase sunt poate cu atât mai valoroase cu cât sunt exact ceea ce au salvat ei... sau ce i-a salvat pe ei de la încremenire.

Cărțile bibliotecilor din România au avut parte de multe asemenea tragedii. Tragediile cărților au o extraordinară putere de mobilizare. Oamenii devin brusc legați cumva, iar lupta lor comună îi schimbă mult, în bine. Nu, nu ne trebuie o tragedie care să miște oamenii din amorțire. Dar mă întreb nu este tot o tragedie la fel de copleșitoare dacă **Omul** vede cum piere **Cartea** și stă?

Ruxandra Constantinescu
Studentă anul IV-Științe Politice

VĂ PREZENTĂM:

Pe parcursul a trei numere, revista "Bibliopolis" va găzdui în paginile ei date despre un serviciu de bază al Bibliotecii Naționale a României, Comunicarea și Conservarea Colecțiilor. În acest număr, prima parte.

SERVICIUL COMUNICAREA ȘI CONSERVAREA COLECȚIILOR

Partea I

Serviciul Comunicarea și Conservarea Colecțiilor este unul dintre cele mai importante servicii ale Bibliotecii Naționale a României, atât prin importanța muncii de prezervare a publicațiilor și de comunicare a colecțiilor, cât și prin numărul mare de salariați (47 bibliotecari, conservatori și mânăuitori).

Instituție culturală fundamentală care organizează, păstrează și valorifică patrimoniul național de publicații, Biblioteca Națională a României este continuatoarea primei biblioteci a românilor, organizate la Colegiul Național "Sf. Sava" din București (1836), precum și a Bibliotecii Centrale a Statului (1864), reînființată în anul 1955 prin H.C.M. nr.1193 din 25 iunie. La începutul anilor 1990, BCS a devenit Biblioteca Națională a României .

Fondurile Bibliotecii Naționale s-au constituit prin reunirea unor colecții vechi aparținând Bibliotecii Așezământului I. C. Brătianu, Bibliotecii Ateneului Român, Fundației M. Kogălniceanu, colecțiilor Saint-Georges, Constantin Karadja, Al. Cantacuzino, S. Fotino, S. Pușcariu, Valeriu Braniște și numeroase alte fonduri intrate în proprietatea statului comunist în urma naționalizării.

Colecțiile actuale au un profil enciclopedic și sunt alcătuite din manuscrise, incunabule, tipărituri cu caracter bibliofil, cărți, reviste, ziare, foi volante, corespondență, hărți, stampe, înregistrări audio-video, însumând aproape 13 milioane de unități bibliografice.

Biblioteca Națională a României pune la dispoziția utilizatorilor patrimoniul său, gratuit, pe baza unui permis de intrare, eliberat oricărei persoane cu vârsta minimă de 16 ani. BNR dispune de **13 săli de lectură** specializate cu **300 de locuri** și de **10 depozite** situate în capitală și în provincie.

Majoritatea spațiilor de depozitare sunt absolut nepotrivite pentru păstrarea publicațiilor, fiind clădiri vechi, nereparate de zeci de ani, cu acoperișurile șubrede sau chiar sparte, cu canalizarea distrusă, cu instalațiile electrice și de apă defecte sau nesigure care au suportat mutări, inundații, cutremure. Ele nu pot asigura un microclimat acceptabil din cauza variațiilor mari de umiditate relativă (25%-100%), de temperatură între vară și iarnă (0-25°C) și a infestării cu agenți biologici nocivi (microorganisme,

mucegaiuri, insecte, rozătoare).

Patru dintre depozite se află în clădirea sediului central, din strada Ion Ghica numărul 4 la subsol, parter, etajul I și etajul II, adăpostind circa 700.000 de unități bibliografice. Dintre aceste spații doar trei (depozitele de la parter și etajele I-II) întrunesc oarecum condiții satisfăcătoare pentru prezervarea publicațiilor, potrivit normelor de conservare a bunurilor aparținând patrimoniului cultural.

Depozitul din subsolul clădirii centrale, unde se află peste 300.000 de cărți, cu o suprafață de 580 de mp este cel mai afectat din punct de vedere microclimatic. După cutremurul din 1977 depozitul a fost dotat cu o instalație de ventilație a aerului, acum improprie și depășită. Tot atunci a fost turnată o placă de beton pentru izolarea podelei de apele freatice, care s-a dovedit cu timpul ineficientă, umiditatea relativă menținându-se tot timpul la parametri înalți, mai ales vara, când temperatura din depozit scade foarte mult. Mucegaiurile și ciupercile s-au dezvoltat pe aproape toate publicațiile, urmare a infiltrațiilor permanente de apă provenită din precipitații sau din canalizarea stradală. Abia acum, în 2004, după atâta timp și în urma articolelor apărute în presa centrală, a reportajelor date pe diversele posturi de televiziune, Ministerul Culturii și Cultelor a cerut unei firme de proiectare evaluarea costurilor pentru renovarea acestui spațiu. Prin licitație a fost ales și constructorul, iar odată cu începutul anului 2005, publicațiile vor fi împachetate în cutii, în ordinea strictă a cotelor, și vor fi reșezate pe rafturi într-un spațiu stabilit, temporar, la cota -3,80 a clădirii noii bibliotecii, unde se vor monta termohigrografe, dezumidificatoare și, în lipsa unei instalații de aer condiționat, filtre de aer. Cu toate aceste îmbunătățiri ale microclimatului, el nu va întruni parametrii optimi de conservare. Se vor urmări fluctuațiile de temperatură și umiditate înregistrate, pentru a se putea interveni, dacă vom avea posibilitatea. Orarul după care publicațiile vor putea fi consultate de utilizatori, se va stabili după reșezarea lor la raft în noul spațiu de depozitare.

Alt depozit este situat în strada Academiei, la etajele I și II ale unui bloc de locuințe, inscripționat cu "bulină roșie", atestând un risc mare la cutremure. Clădire destul de veche, construită la începutul secolului XX, cu fisuri adânci ale pereților, cu un acoperiș deteriorat care nu face față precipitațiilor abundente, cu o canalizare veche și cu instalații de apă și gaze care necesită mereu intervenții și reparații, loc impropriu depozitării cărților, deține toate fondurile de referință ale bibliotecii (enciclopedii și dicționare) precum și carte editată în perioada interbelică, peste 135.000 de volume, pe o suprafață de 213 mp.

În fosta casă a familiei Brătianu, construită în 1920, nerenovată și nerestaurată de zeci de ani, ea însăși o valoare arhitectonică, sunt adăpostite cele mai valoroase colecții de patrimoniu ale bibliotecii și fondurile depozitului Artă-Muzică, însumând 42.000 de unități bibliografice, pe o suprafață de 273 mp. Aflată în zona centrală a Bucureștiului, unde aerul este permanent poluat din cauza circulației rutiere intense, clădirea are și alte inconveniente, canalizare veche cu spărturi și porțiuni înfundate, pereți igrasioși, pod neizolat termic, care fac din ea un spațiu nepotrivit pentru păstrarea unor colecții atât de importante.

În Calea Moșilor numărul 195, pe o suprafață de 380 mp, în imobilul unei foste grădinițe de copii, preluat în 1973 de Biblioteca Centrală de Stat, se află peste 130.000 de volume, o parte împachetate (carte rusă triată din depozitele sediului central) și o parte puse pe rafturi (publicații cu mișcare lentă în limbi străine, cărți din Fondul de Stat secolele XIX - XX și din fondul de carte care se afla în strada Papazoglu).

Din cauza lipsei de spații și a mobilierului adecvat, avem depozite în care publicațiile, împachetate în hârtie și legate cu sfoară, sunt stivuite direct pe pardoseală. Această formă de “păstrare și conservare” limitează accesul utilizatorilor la materialele informaționale.

Aceste neajunsuri le întâlnim la depozitele situate în:

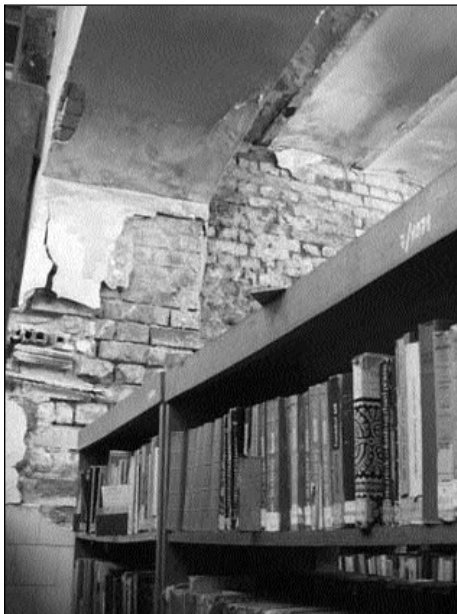
- **strada Țepeș Vodă** (o fostă fabrică de pielărie, cu tavane care se pot prăbuși oricând peste publicațiile periodice editate între anii 1850-1974, cândva fonduri ale depozitului general de periodice, astăzi fără nici un fel de evidență și alte fonduri mutate la nenumăratele somații de a părăsi alte spații de depozitare).

- **strada Regina Elisabeta** (un garaj la parterul blocului 57, afectat de o puternică umezeală, care a favorizat dezvoltarea coloniilor de mucegaiuri pe publicațiile apărute între anii 1974 - 1980).

- **piața Sfântul Gheorghe** (etajele I, V, VI ale clădirii “Arcadia”, unde sunt depozitate pe rafturi și în pachete publicații interbelice pentru completarea retrospectivă a fondurilor Depozitului Legal, dublete destinate inițial, în anii comunismului, redistribuirii către alte biblioteci și instituții culturale, o parte din fondurile “Atheneum” cât și carte străină modernă și contemporană).

- **subsolul Laboratorului de patologie a cărții** (cărți de formatele IV și V, primele 25.000 de cote, și colecții de ziare interbelice).

- **spațiile** aproape finisate de la subsolul și etajul opt din clădirea noii **Biblioteci Naționale a României** (cărți aparținând Fondului de Stat al

Cărții rezultate din confiscări făcute în anii comunismului, fond de dublete, exemplarele trei și patru care s-au aflat în diferite locații ale Bucureștiului și în împrejurimi și periodice inventariate provenind din sălile de lectură, toate mutate din “marele depozit” aflat pe locul fostului Stadion Republicii, actualul garaj al Parlamentului României).

Depozite asemănătoare sunt și în două clădiri din:

- **comuna Săliște**, județul Sibiu (800.000 de u.b., neîmpachetate, dispuse pe rafturi sau în grămezi pe pardoseală, pe o suprafață de 245 mp, într-un fost

atelier de tăbăcărie construit în anul 1911, transformat ulterior în cinematograful, preluat de Biblioteca Centrală de Stat în 1955)

- **satul Galeș**, comuna Săliște, județul Sibiu (600.000 de u.b., depozitate într-o clădire de cărămidă neafectată de umezeală, cu condiții acceptabile de depozitare, cu o suprafață de 60 mp, inițial grădiniță de copii, spațiu al cărui proprietar era Biserica ortodoxă din comuna Săliște).

Isabela Lișman
Carmen Stângaciu

Din nou despre RAMEAU

Așa cum am promis, până la încheierea traducerii RAMEAU, în fiecare număr al revistei noastre vom scrie despre acest limbaj de indexare utilizat de Biblioteca Națională a Franței și de bibliotecile publice și de cercetare din Franța. Aceasta pentru că Biblioteca Națională a României a obținut dreptul de autor pentru traducerea acestui modern și necesar instrument de lucru pentru biblioteci și nu numai.

“**RAMEAU - Repertoriul de Autoritate pe Subiecte Enciclopedic Alfabetice Unificat**” conține Ghidul de Indexare (două volume) și Lista de Autoritate (opt volume). S-a tradus deja “Ghidul de Indexare”, adică prezentarea generală RAMEAU împreună cu Regulile de indexare și

subdiviziunile flotante.

În acest moment, bibliotecarii din Biblioteca Națională a României traduc alături de colegii lor din bibliotecile județene din Constanța, Cluj, Galați, Iași și din bibliotecile universitare din București, Iași, Cluj, Brașov, precum și alături de colegi din Biblioteca Militară și CIMEC (dl. Dan Matei), primele patru volume din Lista de Autoritate RAMEAU.

După această traducere va urma verificarea și definitivarea corectă a tuturor termenilor traduși/echivalați în limba română. Biblioteca Națională a României, coordonatorul acestei traduceri răspunde de bunul mers al lucrării.

Traducerea nu este ușoară, este necesară consultarea mai multor documente de specialitate. După ce dai forma definitivă și dorești să revezi, constăți că forma stabilită mai înainte este mai puțin reușită și o schimbi. Câte manuscrise nu găsim pentru anumite texte ale unor scriitori renumiți? Fac o comparație avansată, dar această muncă se aseamănă întrucâtva cu truda scriitorului care dorește ca un cuvânt să caracterizeze cât mai exact o situație, un personaj etc. Așa și noi traducătorii RAMEAU trebuie să “prindem” cât mai precis sensul românesc al cuvântului francez sau să adaptăm la realitățile românești cuvintele din Repertoriu. Dar timpul (ca în multe situații de viață, de altfel), ne presează: nu avem vreme de prefaceri, de reveniri. Mai mult, pentru că se cere precizie, concizie, claritate, obiectivitate, trebuie să ne bazăm fiecare pe buna cunoaștere a limbii române. Dacă ar fi, deci, să facem o tipologie a bibliotecarului care traduce RAMEAU, el ar trebui, să stăpânească la fel de bine limbile franceză și română. Indexatorul român cunoscător al limbii franceze este și mai potrivit pentru această traducere. Apoi, este nevoie să fie un om ager, să poată lucra repede, să găsească în același timp cele mai bune echivalențe. Nu în ultimul rând, el trebuie să știe să se folosească eficient de o enciclopedie sau un dicționar, să transforme aceste cărți în instrumente abile, care să-i fie de un real folos în muncă. Bibliotecarii implicați în traducerea RAMEAU sunt oameni care știu și pot să lucreze eficient în contratimp.

Angajamentul bibliotecarilor este ferm și ambițios. Înțelegând că RAMEAU-ul folosește în primul rând bibliotecarului și în special clasificatorului/indexatorului, cunoscându-se cât poate fi de robace un bibliotecar (“șoarece de bibliotecă”, nu?), traducerea este pe mâini bune. Calitatea de bibliotecar, dublată de cunoștințe de limbă franceză precum și cultură generală, trebuie să ajute ca această muncă colectivă să se termine cu bine. Câștigătorul va fi cu siguranță, atât bibliotecarul cât și utilizatorul, de fapt, câștigul va fi al **BIBLIOTECII**.

Am promis în numărul trecut o comparație între cele trei limbaje de

indexare: **LCSH**, **RAMEAU** și **SWD/RSWK**. O scăpare din numărul trecut, traducerea denumirii germane: **Schlagwortnormdatei (SWD)** = Date normative pentru cuvinte cheie.

Regeln für den Schlagwortkatalog (RSWK) = Reguli pentru Catalogul de cuvinte cheie.

Așadar, voi da câteva exemple la care voi trece și forma din limba română. Îmi permit adăugarea formei în limba română (ținând cont de stadiul în care ne aflăm cu traducerea RAMEAU), gândindu-mă că într-un viitor apropiat (scuzat să-mi fie entuziasmul, dar cred că speranța este firească), forma românească va apărea peste tot în lume alături de celelalte limbi. Voi trece pentru forma românească **RAMEAU** (**R**épertoire d'**A**utorité-**M**atière **E**ncyclopédique et **A**lphabétique **U**nifié), ceea ce înseamnă de fapt **Repertoriul Românesc de Vedete de Subiect**, forma prescurtată **REPROM**. Denumirea românească finală o vom stabili în mod sigur până la sfârșitul traducerii, dar Repertoriul Românesc de Vedete de Subiect mi se pare foarte potrivit și clar pentru acest moment și aceste exemple:

1. LCSH: Mathematics - Study and teaching (Elementary)
RAMEAU: Mathématiques - Étude et enseignement
SWD/RSWK: Grundschulkind - Denken - Mathematikunterricht
REPROM: Matematică - Studiu și învățare

2. LCSH: Vitamins in human nutrition
RAMEAU: Vitamines dans l'alimentation humaine
SWD/RSWK: Ernährung - Vitamin
REPROM: Vitamine în alimentația umană

3. LCSH: Technology - Social aspects
RAMEAU: Technique - Aspect social
SWD/RSWK: Techniksoziologie
REPROM: Tehnică - Aspect(e) Social(e)

4. LCSH: Medical statistics
RAMEAU: Statistique médicale
SWD/RSWK: Medizinische Statistik
REPROM: Statistică medicală.

Invităm pe toți traducătorii RAMEAU (în caz că au ceva de spus pe această temă, s-o facă oricând în paginile reviste noastre). Vă așteptăm.

Vali Constantinescu

CARTEA ȘI BIBLIOTECA

”O nație care nu citește rămâne în stare de inferioritate, fără forță de creație, fără sensibilitate pentru linie și rază, fără pasiunea pentru gând și frumusețea de sus. Cartea e un tonic - miracol și eternitate”.

Tudor Vianu

Prin natura sa omul este o ființă reflexivă, cugetătoare și dornică să cunoască cât mai multe lucruri cu puțință despre sine și despre fenomenele care se petrec în jurul lui. Setea sa de cunoaștere nu a fost și nu este una strict senzorială, ci constă, în mod irefutabil, într-o aprofundare a surselor, a celor scrise de predecesori, lucru realizabil numai prin punerea de întrebări și de încercarea de a afla răspunsuri atotcuprinzătoare.

Existența noastră are sens doar în măsura în care ceea ce facem și ceea ce gândim are o finalitate, adică este valoros nu numai pentru noi, ci și pentru cei cu care interacționăm. Din păcate, într-o societate consumeristă, post-industrială (așa numita societate informațională) în care au fost proliferate kitsch-urile și au fost prezentate forme alterate, manipulatorii de informație, cartea reprezintă în continuare un refugiu benefic, departe de luma dezlănțuită. Consider că, în ciuda diversificării suporturilor și a mijloacelor de informare, cartea nu va înceta să existe și să prezinte același interes cultural, izvorât dinlăuntrul ființei umane. **Cartea**, ”profesorul tăcut”, a fost secole de-a rândul principalul instrument de instruire și de dezvoltare a capacității umane de a crea și de a pune în aplicare cunoștințele acumulate treptat.

Din perspectiva idealistă și nu numai, apropierea față de carte trebuie să fie rezultatul unor motivații și resorturi interioare de informare obiectivă și pertinentă. Fiecare carte ne aduce ceva nou, rafinându-ne intelectul și viziunea despre viață și lume. **Lectura** presupune din partea cititorului, efortul de gândire și imaginație cu ajutorul sensibilității proprii.

Lectura, ca activitate intelectuală, este o condiție *sine qua non* în drumul devenirii și formării noastre intelectuale. Lectura nu ar trebui percepută ca fiind ceva obligatoriu, impus de către profesori sau părinți, ci,

mai degrabă, ca o modalitate de socializare, de coeziune la nivelul societății. Se știe foarte bine că, de cele mai multe ori, actul lecturii are acea puternică funcție terapeutică de depășire a unor perioade în care individul este neînțeles întrutotul de semenii săi.

Una dintre cele mai importante lăcașuri de cultură, dacă nu chiar singurul, care a asigurat formația intelectuală a omului din toate timpurile și spațiile geografice a fost **biblioteca**, acest adevărat ”leac pentru suflet”. Prin funcțiile sale fundamentale, biblioteca are menirea de a asigura un cadru de studiu, de lectură pentru toți cei interesați să fie informați. Cu toate acestea, ca student al Departamentului de Bibliologie și Știința Informării din cadrul Facultății de Litere, am putut constata o oarecare reticență și încrâncenare din partea unor colegi de-ai mei, cu privire la serviciile pe care le prestează și la statutul pe care bibliotecarii, ”oameni ai cărții”, îl au în raport cu utilizatorii. Gândindu-mă la o atitudine rece, impersonală a unora. Totuși, o generalizare nu se justifică atâta timp cât, în culisele profesiei, există adevărați truditoresi și profesioniști ai cărții, care își propun să aducă în fața virtualului cititor un document valoros. Din păcate, noțiunea de bibliotecar a căpătat în ultimele decenii conotații peiorative, depreciative, care s-au generalizat de la o generație la alta. Se uită însă că cele mai luminate personalități ale culturii românești au deținut cândva și funcția de bibliotecar. S-ar impune, poate, un program de schimbare (prin educare) și de conștientizare a personalului în ceea ce privește nevoile din ce în ce mai crescânde ale utilizatorilor, evitându-se nemulțumirile de orice fel.

Florin Streche-proaspăt laureat cu
Premiul cititorului anului 2004 acordat de ABBNR
Student Bibliologie și Știința Informării
Universitatea București

“Scrie-ți cărțile așa, încât fiecare cititor să poată crede că le-ai scris pentru el”.

Nicolae Iorga

Fiecare om este o personalitate bine definită. De aceea nu cred că există un portret de bibliotecar în tipare fixe. Rolul bibliotecarului și implicit al bibliotecii în problemele educative reprezintă un proces complex de acțiuni proiectate, desfășurate și evaluate în mod conștient de EDUCATORI în interacțiunea coordonată cu cei EDUCAȚI. În cadrul acestui proces interactiv, de comunicare complexă, bibliotecarul îndeplinește rolul de EDUCATOR, atât în componenta resurselor pedagogice, cât și prin ceea ce oferă el în plan uman și științific.

Bibliotecarul trebuie să fie un om de cultură, un pedagog, un psiholog și un bun specialist în bibliologie. El îndrumă cititorul să aleagă cărțile potrivite vârstei, nivelului de înțelegere și aspirațiilor sale.

Bibliotecarul trebuie să asigure cel mai înalt nivel al serviciilor prin colecții bine organizate conform programelor de instrucție și educație, să ducă o politică eficientă a serviciilor, să dea răspunsuri profesionale și politicoase la solicitările beneficiarilor, să îndrume lectura cititorilor potrivit cerințelor acestora, ținând seama de particularitățile psiho-pedagogice, de vârstă, de pregătire, de aspirații și de interese individuale.

Bibliotecarul trebuie să fie la curent cu schimbările apărute în domeniul biblioteconomiei, să-și completeze continuu pregătirea profesională, participând la toate cursurile specifice de formare continuă și întâlnirile de specialitate.

Statisticile arată că eficiența muncii bibliotecarului nu se poate măsura imediat, munca lui va fi reflectată în timp, prin rezultatele vizavi de cititori, mai ales față de cititorul tânăr.

Biblioteca, paradis și spațiu de întâlnire a tuturor viselor, împlinirilor literare, este pentru cel care lucrează în ea o abație. Oficiant și ghid, custode și geometru, bibliotecarul ordonează și transpune în limbaj accesibil, universal, misterele derutante ale omenirii.

Bibliotecari de seamă au fost Mihai Eminescu și Mircea Vulcănescu, Dimitrie Gusti și Șt.O.Iosif, Lucian Blaga și Ana Blandiana, dar și Borges sau Laura Bush. Lista poate continua.

Datorită înaintașilor noștri suntem noi, bibliotecarii români de azi mândri de această profesie.

În luna iunie anul 1955 a luat ființă Biblioteca Centrală de Stat a României, devenind Biblioteca Națională a României în anul 1990. Anul acesta, în **2005, biblioteca aniversează 50 de ani**, moment important pentru bibliotecarii din această instituție, dar și pentru toți bibliotecarii din țară.

E un moment deosebit pentru oamenii de cultură, guvernanți (de ce nu?), foști și nemaipomeniți bibliotecari care au lucrat în BCS (care sunt încă în viață), bibliotecari de la toate bibliotecile din țară. Cred că la această întâlnire ”de suflet și simțire”, după discursurile care vor fi cu siguranță numeroase, se va putea creiona **un Portret de bibliotecar** râvnit de generații!

Voi încheia schița mea de portret de bibliotecar prin frumoasele cuvinte ale lui **Umberto Eco**: ” **bibliotecarul**, în afară de faptul că știe, are dreptul să umble prin labirintul de cărți. Singur el știe să găsească și unde să le pună la loc, numai el răspunde de păstrarea lor! Bibliotecarul le apără (pe cărți, n.r.) nu numai de oameni, ci și de natură, își închină toată viața lui acestei lupte împotriva forței uitării, dușmană a adevărului”.

Venera Iosif

Serviciul Bibliografia Națională

PORTALUL WEB *GABRIEL*

Gabriel este portalul web al bibliotecile naționale din Europa, care fac parte din **CENL** (Conferința Bibliotecarilor din Bibliotecile Naționale Europene).

CENL este o fundație, sub jurisdicție olandeză, care are drept obiectiv dezvoltarea și întărirea rolului bibliotecilor naționale din Europa, în principal în ceea ce privește responsabilitățile acestora pentru conservarea patrimoniului cultural național și asigurarea accesului la informațiile din acest domeniu.

Pentru pasionații de acronime, Gabriel vine de la **GA**teway and **BR**Iedge to Europe's national **LI**braries. Gabriel amintește în același timp de Gabriel Naudé, a cărui carte *Advis pour dresser une bibliothèque* (Paris, 1627) este considerată prima lucrare teoretică de biblioteconomie din Europa, un moment esențial pentru dezvoltare ulterioară a bibliotecilor moderne. Numele de Gabriel apare în numeroase limbi europene și vine din Vechiul Testament (arhanghelul Gabriel) dar îl găsim și în Noul Testament precum și în Coran.

Misiunea principală a portalului *Gabriel* este aceea de a oferi informații despre bibliotecile naționale din Europa, despre colecțiile și serviciile lor, cu scopul facilitării accesului către acestea dar și pentru promovarea unor noi servicii plecând de la infrastructuri comune.

Pentru îndeplinirea acestei misiuni au fost fixate următoarele obiective:

1. **Ghidare-Gabriel** este un ghid online, complet și adus la zi cu regularitate, despre funcțiile, colecțiile și serviciile bibliotecilor naționale din Europa.

2. **Promovare-Gabriel** asigură promovarea sistematică a bibliotecilor naționale din Europa.

3. **Cooperare-Gabriel** ajută la crearea unei rețele a bibliotecilor naționale din Europa dezvoltând căi de cooperare.

4. **Model-Gabriel** este un exemplu pentru alte servicii și biblioteci în rețea din Europa și din alte părți ale lumii.

Constituirea colecțiilor naționale de publicații imprimate și electronice și publicarea bibliografiilor naționale sunt responsabilități comune ale bibliotecilor naționale. Bibliotecile naționale au în grijă și concentrează patrimoniul cultural european; ele sunt instituțiile cele mai potrivite pentru a promova schimburile culturale și științifice, oferind acces colecțiilor pe care le posedă. Fiecare bibliotecă națională își dezvoltă propriul sistem de acces online la colecții.

Astfel, pentru utilizatorii din diferite țări ale Europei, accesul la aceste servicii nu se face într-o manieră unitară. *Gabriel* oferă un punct de acces web unic către biblioteci și serviciile lor, difuzând informații despre acestea într-un mod uniform.

Bibliotecile naționale cooperează în cadrul mai multor proiecte europene pentru dezvoltarea produselor și serviciilor legate de misiunile lor comune. O parte importantă a serviciilor nu sunt accesibile decât prin intermediul sistemelor locale de bibliotecă așadar un punct comun de acces nu poate decât să sporească vizibilitatea acestor servicii. În afară de promovarea serviciilor, *Gabriel* oferă și acces la câteva servicii partajate cum ar fi, de exemplu, un motor de căutare comun pentru paginile web ale bibliotecilor naționale din rețea.

Dezvoltarea foarte rapidă a tehnologiilor informaționale și a sistemelor de bibliotecă duce la o nevoie tot mai mare de punerea în comun a informațiilor și experiențelor bibliotecarilor din bibliotecile naționale. *Gabriel* contribuie la dezvoltarea colaborării dintre profesioniștii domeniului, servind ca instrument de comunicare și platformă pentru noile servicii de bibliotecă.

Portalul *Gabriel* este administrat de un comitet format din directorii a cinci biblioteci naționale și dezvoltat de o mică echipă de profesioniști în știința informării. *Gabriel* fiind un serviciu comun, toți membrii CENL sunt responsabili în mod egal de calitatea acestuia.

Principalele caracteristici ale portalului *Gabriel*:

- prezentare uniformă a informațiilor despre bibliotecile naționale;
- serviciu multilingv;
- ghid geografic și sistematic al serviciilor oferite de

bibliotecile naționale;

- motor comun de căutare pentru serverele web ale bibliotecilor naționale;

- birou central de asistență profesională;

- informații despre noutățile din bibliotecile naționale;

- arhivare electronică a publicațiilor bibliotecilor naționale;

- informații despre parteneriatele și proiectele la care participă bibliotecile naționale.

Portalul *Gabriel* este disponibil gratuit pentru toți utilizatorii internet și ai altor rețele de comunicare. Este un serviciu foarte apreciat și eficient pentru rețelele de biblioteci naționale din Europa, *Gabriel* contribuind foarte mult la dezvoltarea unei biblioteci virtuale pan-europene.

Portalul *Gabriel* poate fi accesat la următoarele adrese www :

<http://www.kb.nl/gabriel/>

<http://www.bl.uk/gabriel/>

<http://www.ddb.de/gabriel/>

<http://www.lib.helsinki.fi/gabriel/>

<http://nuk.uni-lj.si/gabriel/>

Bibliotecile partenere ale portalului *Gabriel* sunt bibliotecile naționale din: Albania, Austria, Belgia, Bulgaria, Cehia, Croația, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Islanda, Italia (Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze și Biblioteca Nazionale Centrale di Roma), Letonia, Liechtenstein, Lituania, Luxemburg, Macedonia, Malta, Marea Britanie, Norvegia, Olanda, Polonia, Portugalia, România, Spania și Ungaria.

INTERNET

Adaptare de Emil Tudor

**INCUNABULELE DIN JUDEȚUL MUREȘ
ÎN TRE LISTA LUI CONSTANTIN KARADJA
și CATALOGUL COLECTIV
al INCUNABULELOR din ROMÂNIA**

Constantin Ioan Karadja (Haga 1889-București 1950) și-a făcut studiile la Cambridge și la Școala de Drept din Londra, ajungând, la scurt timp de la absolvire, membru al baroului englez. Între 1922 și 1924, ca înalt funcționar al Ministerului de Externe al României, a îndeplinit diverse funcții în diplomatie și în comerțul exterior, a publicat cărți, studii și articole pe teme economice, probleme valutare, comerț mondial, diplomatie și drept internațional. O atenție deosebită merita activitatea sa de cercetător și publicist pe teme din istoria poporului roman și din istoria culturii românești. În sprijinul cercetărilor întreprinse, Constantin Karadja a colecționat antichități, obiecte de artă și, în special, valori bibliofile, multe dintre acestea pentru conținutul lor, ca surse ale istoriei românilor. Colecția sa, deschisă publicului, conținea exponate valoroase, unele dintre acestea fiind chiar unicate pe plan național.

În ședința din 3 iunie 1946 a Academiei Române, generalul Radu Rosetti, propunând alegerea lui Constantin Karadja ca membru de onoare al Academiei, spunea: "Ca bibliofil, Domnia sa a adunat o bibliotecă bogată de incunabule, de ediții rare și de studii asupra trecutului nostru, de cel mai mare folos pentru cercetările istorice. De asemenea, trebuie menționat că editorii catalogului internațional al incunabulelor i-au încredințat întocmirea și publicarea părții privitoare la incunabulele aflate în bibliotecile publice și private din România, lucrare pe care a dus-o la bun sfârșit."

Într-adevăr, în perioada șederii la Berlin (1932-1941), Constantin Karadja și-a continuat opera de colecționare și cercetare a incunabulelor și, sub îndrumarea directă a savantului Konrad Haebler, director al Comisiei pentru Catalogul colectiv al incunabulelor (Kommission für den Gesamtkatalog der Wiegendrucke, prescurtat în continuare GW), a realizat un prim catalog colectiv al incunabulelor din România, înaintându-l GW sub forma unei liste dactilografiate, în care 1470 de titluri/ediții de incunabule, depistate în 38 de colecții, erau scrise: 1) alfabetic, 2) pe

biblioteci (citește colecții)

Cercetări ulterioare ne-au arătat că, încă la acea dată mai existau colecții de incunabile care nu au fost cunoscute de Constantin Karadja și cuprinse în Listă (la Oradea, Satu-Mare, Baia-Mare, Iași, etc.), iar în privința titlurilor descrise, în majoritatea cazurilor, nu au fost evidențiate toate lucrările cuprinse într-un coligat compus din mai multe incunabile și nici titlurile incunabilelor legate împreună cu lucrări publicate în secolele următoare (în special în secolul al XVI-lea).

Anii care au urmat celui de-al Doilea Război Mondial au adus importante prefaceri în toate domeniile de activitate, colecțiile de cărți anterior constituite nefiind nici ele cruțate de valul de schimbări impus de noua orânduire.

De aceea, începând cu anul 1960, s-a pus problema realizării Catalogului colectiv al incunabilelor, menit să consemneze noua configurație și componență a incunabilelor din România. Cum avatarurile acestei inițiative nu constituie subiectul prezentei comunicări, ne vom limita la a spune că abia în ultimii doi ani lucrarea a început să prindă contur, Institutul de Memorie Culturală (CIMEC) din subordinea Ministerului Culturii și Cultelor, ca deținător al bazelor de date privind patrimoniul cultural național, asumându-si sarcina realizării și publicării acestui catalog. Mulțumim în mod deosebit domnului Ministru Secretar de Stat Florin Rotaru pentru susținerea realizării și publicării marilor cataloage de interes național și internațional, acum în lucru la CIMEC, Catalogul colectiv al cărții vechi românești și Catalogul colectiv al incunabilelor din România.

În Lista lui Constantin Karadja, pentru zona cuprinsă actualmente în județul Mureș sunt menționate următoarele colecții de incunabile :

Mănăstirea franciscanilor de la Călugăreni (Mureș), cu 23 de incunabile, iar în orașul Târgu-Mureș: Colegiul Reformat cu 7 incunabile, Biblioteca Teleki cu 29 de incunabile, Mănăstirea franciscanilor cu un incunabil.

În total, 60 de incunabile, cuprinse în colecții.

În anul 1971 a apărut la Târgu-Mureș "Catalogul incunabilelor din biblioteca Teleki-Bolyai", rod al strădaniei a doi bibliografi care, pentru calitatea științifică a lucrării, merită respectul și grațitudinea tuturor specialiștilor în studiul incunabilelor: Laslo Fikk și Lajos Balasz (care au folosit și fișele mai vechi realizate de bibliografii Endre Bustya și dr. Elek Farczady). Fondul descris este deosebit de valoros, atât prin conținutul , varietatea și raritatea titlurilor și edițiilor cuprinse în colecție,

cât și prin însemnele de proprietate care atestă o interesantă circulație, în timp, a fiecărui exemplar. Și sub aspect editorial, lucrarea este o reușită prin calitatea hârtiei, eleganța tipăriturii, calitatea ilustrației și a legăturii. Catalogul cuprinde descrierea a 70 de titluri de incunabule: 66 incunabule ale Bibliotecii Teleki-Bolyai și 4 incunabule ale Bibliotecii Județene Mureș, preluate de la Mănăstirea franciscană din Lăzărea (județul Harghita).

Atât introducerea cât și indexul intitulat "Possessores antecedentes" ne informează că majoritatea incunabulelor descrise (52 din 70) provin din colecția Teleki-Samuel. În lista lui Constantin Karadja, la Biblioteca Teleki figurează, în 1937, 29 de incunabule, care se regăsesc toate în catalogul publicat. Restul de 23 de titluri, aparținând tot colecției Teleki, nu i-au fost comunicate lui Constantin Karadja când a întocmit Lista, deoarece încă nu fuseseră identificate și fișate de bibliotecarii custozi ai colecției din perioada respectivă.

Tot din introducere și din indexul "Possessores antecedentes" aflăm că 10 incunabule provin din fondul Bolyai (fosta bibliotecă a Colegiului Reformat), iar 4 incunabule provin din biblioteca fostei Mănăstiri franciscane de la Călugăreni (Mureș).

În Lista lui Constantin Karadja, la Colegiul Reformat apar 7 incunabule care se regăsesc toate în catalog, dar acesta cuprinde în plus trei titluri, provenind și ele din colecția Colegiului Reformat, titluri care, la fel ca și în cazul celor 23 de la Teleki, în momentul întocmirii Listei nu fuseseră identificate ca incunabule în respectiva colecție și nu-i fuseseră comunicate lui Constantin Karadja.

Mănăstirea franciscană de la Călugăreni (Mureș) figurează în Lista lui Constantin Karadja cu 23 de incunabule. Dintre acestea, nici unul nu apare în catalogul publicat; în schimb, apar alte 4 cu ex-libris - ul mănăstirii, dar care nu figurează în Listă. Este posibil ca aceste 4 incunabule să fi intrat în fondul Teleki înainte de întocmirea Listei și să fi fost identificate și descrise abia cu ocazia redactării catalogului. Aceste presupuneri sunt bazate pe informații primite de la domnul Spielmann Mihaly, șef de serviciu la Biblioteca Teleki-Bolyai, căruia îi mulțumesc și pe această cale. Pentru a da un răspuns și mai amănunțit, s-ar impune studierea arhivelor inventarelor fondului Bibliotecii Teleki - Bolyai, urmărind să surprindem momentul exact al intrării în colecție, calea de intrare și proveniența fiecărui volum.

Analizând cele 23 de incunabule de la Călugăreni descrise în Lista lui Constantin Karadja, constatăm:

a) Toate lucrările sunt de teologie și de drept canonic;

b) 4 incunabule au intrat ulterior în fondurile Mănăstirii franciscane de la Odorheiul Secuiesc și se află în prezent în custodie la Mănăstirea franciscană de la Șumuleu-Ciuc. Este vorba de un coligat format din lucrările *Imitatio Christi/Thomas a Kempis - Brescia: Jacobus Britannicus*, 6 Iun. 1485; 8 (Karadja 654) și *Sermones ad heremitas / [Pseudo-] Augustinus, Aurelius.-Brescia : Jacobus Britannicus*, 5 Ian 1486; 8 (Karadja 656), de lucrarea *Manipulus curatorum / Guido De monte Rochen. - Strassbourg: Georg Husner*, 29 nov 1490; 4 (Karadja 660) și de un alt coligat format din *Vocabularius brevilocus / Johannes Reuchlin. - Nurnberg : [Anton Koberger]*, 21 feb. 1494; 4 (Karadja 663) și din lucrarea *Lavacrum Conscientiae / Jacobus de Gruytrode.-[s.l]:[s.n], [s.a.], [s.a]*; 4 , nemenționată în Lista lui Constantin Karadja (am spus deja că, în majoritatea cazurilor, lui Constantin Karadja nu i-au fost semnalate toate lucrările cuprinse într-un coligat).

c) 6 incunabule mai figurează ca titlu/ ediție și în alte colecții, precum Brukenthal, Batthyaneum, Șumuleu-Ciuc, Biblioteca Academiei Filiala Cluj-Napoca, Biblioteca Centrală Universitară Cluj-Napoca, dar, cum la cărțile vechi fiecare exemplar al unei ediții este o valoare în sine prin particularitățile lui, existența altor exemplare din aceeași ediție nu ne dispensează de a le mai căuta pe cele care au aparținut Mănăstirii Călugăreni (Mureș).

d) 14 incunabule de la Călugăreni sunt unicate, nu mai figurează în nici o altă colecție din cele menționate de Constantin Karadja și nici în fișele adunate până în prezent pentru catalogul colectiv.

Nici aceste 14 incunabule, nici cele 6 menționate la punctul c) nu pot fi încă declarate pierdute. Așa cum prin bunăvoința colegei de la Miercurea-Ciuc, Muckenaupt Erzsebet, am aflat de cele transferate în fondurile Mănăstirii franciscane de la Odorheiul Secuiesc, depuse actualmente în custodie la Șumuleu-Ciuc, este posibil ca, dacă și când voi putea lua contact cu fondurile de incunabule ale tuturor mănăstirilor franciscane din țară (pe care încă nu le-am putut vedea, din varii motive, independente de voința mea) să dau de urma incunabulelor de la Călugăreni, mutate - să sperăm - în altă mănăstire.

Tot din Lista lui Constantin Karadja aflăm că Mănăstirea franciscană din Târgu-Mureș a avut un singur incunabul: **Cornucopiae linguae latinae / Nicolaus Perotus**. - Venezia: Bernardinus de Choris, 25 Mai 1492 ; 2 (Karadja 1338). Acest exemplar a intrat după 1948 în colecția lui

Francisc Mayerhofer din Arad iar la plecarea acestuia din țară, a fost confiscată, împreună cu ceea ce posesorul încă nu vânduse, prin anticariat, din colecția sa de valori bibliofile și inclus în Fondul de Stat al Cărții, de unde a intrat în 1957 în Colecțiile Bibliotecii Centrale de Stat, actuala Bibliotecă Națională a României.

În prezent, această ediție figurează la numărul 90 în Catalogul colecției de incunabile (autor Elena Maria Schatz), publicat la București, în 1995.

Lucrarea are ex-libris - uri care arată că, la un moment neprecizat, a aparținut Mănăstirii franciscane Sfântul Petru din Cluj - Napoca (Conventus Claudiopolitani Ord. Minor Conventualium adS. Petrum), de unde a fost dăruită, probabil, Mănăstirii franciscane din Târgu - Mureș, după reîntemeierea acesteia, în 1711.

Deși nu are nici un semn de apartenență la această mănăstire, am presupus că acesta este exemplarul semnalat în Karadja 1338, pentru că, în Listă, această ediție nu figurează decât în două exemplare: unul la Biblioteca Academiei Române, unde se află și în prezent, descris la poziția 48 în Catalogul incunabilelor realizat de doamna Livia Bacâru și publicat în anul 1970, și al doilea exemplar la Târgu - Mureș, la Cluj nefiind semnalat nici un exemplar din această ediție.

După cum se poate ușor observa din cele spuse până acum, în această fază a cercetării mai sunt încă unele aspecte neelucidate privind amplasarea actuală a unora dintre incunabilele mureșene (în special a celor de la Mănăstirea franciscană de la Călugureni) cuprinse în Lista lui Constantin Karadja. Dar nu suntem decât la începutul unui drum care, dacă va putea fi continuat și dus până la capăt, ar putea să dea un răspuns nu numai problemelor obișnuite pe care le ridică un catalog colectiv : ce titluri/ediții, câte exemplare de incunabile avem în țară, și care sunt colecțiile care dețin aceste valori, ci și unor întrebări privind istoricul mai amănunțit al colecțiilor, felul în care au circulat aceste cărți, dacă nu din oficina tipografică în care au fost multiplicare, cel puțin în colecția în care le-a surprins Constantin Karadja, în 1937, până în colecția în care le va consemna Catalogul colectiv al incunabilelor din România, programat să apară în următorii doi ani.

Elena Maria Schatz,
Institutul de Memorie Culturală (CIMEC) - București

Articol preluat din ”*Libraria. Anuar*”,
Târgu Mureș, nr.1/2002, pag.64-69

*Colegii noștri mai noi (cu o vechime mai mică de 5 ani în instituție) trebuie să aibă o mai bună cunoaștere a serviciilor BNR. De aceea, Comitetul ABBNR, s-a gândit și a organizat câteva cursuri de cunoaștere a muncii fiecărui serviciu din Biblioteca Națională. Printr-un program riguros, stabilit pe ore și zile, între 1 octombrie și 15 decembrie 2004 bibliotecarii cursanți au trecut câte o oră (spre sfârșitul orelor de program) prin toate serviciile bibliotecii, rând pe rând. După încheierea acestor "cursuri" am putut constata **consecvența și seriozitatea** unor cursanți, **aprecierea inițiativei noastre** de către alții, **dorința de reluare** a acestui gen înșolit de cursuri de către cei care au ratat înscrierea. Desigur, toate acestea ne-au bucurat și au înlocuit cumva amărăciunea noastră vizavi de cei care au ocupat locul altora și nu s-au prezentat la cursuri, sau au venit numai în câteva servicii, după bunul plac. După încheierea cursurilor, unii dintre colegii noștri au avut ceva de spus. În paginile următoare, prezentăm cinci teme diferite, abordate de bibliotecarii mai tineri. Sperăm că vom primi și alte articole, pentru numărul viitor.*

Tinerii bibliotecari au cuvântul:

Biblioteca Națională a României - prezentare "de buzunar"

Cursul desfășurat la inițiativa ABBNR (pe perioada octombrie-decembrie 2004), având ca punct de plecare circuitul cărții în Biblioteca Națională a României, a avut menirea de a ne forma nouă, participanților, o viziune de ansamblu asupra activităților specifice fiecărui serviciu al bibliotecii.

Scopul fiecărei vizite în cadrul departamentelor a fost asimilarea de informație specifică muncii respective, prin prezentări teoretice și practice, ținute de șefii birourilor gazdă și de apreciere cât mai exactă a responsabilităților, pe care fiecare bibliotecar le are în cadrul colectivității din care face parte.

Prezentările de ansamblu au sunat cam așa: "aceștia suntem noi ca serviciu-parte din BNR și uitați ce avem de făcut", iar cele aplicative, au concretizat și argumentat necesitatea operațiunilor desfășurate.

Chiar dacă vizitele au avut caracter de a informa, nu a fost greu să sesizezi dorința fiecărei "gazde" de a-și prezenta satisfacțiile, dorințele sau neajunsurile din cele opt ore de serviciu, în lucrul cu cartea.

Poate că mediul, poate că specificul muncii nu te lasă să nu te implic și

afectiv în această meserie. Sau poate că fiecare realizează că, în primul rând, dorește să păstreze, să ocrotească și să își facă apreciată această încercare de a conserva, în modul cel mai potrivit, gândurile și strădaniile celor ce doresc să ne transmită din pasiunile, experiențele și descoperirile lor.

Sunt oameni cu foarte multă experiență, care au dedicat vreme, energie și răbdare acestei meserii și cei care încearcă să asimileze această maturitate profesională. Gândindu-mă la unul din rolurile specifice activității BNR, acela de conservare a colecțiilor sale și la necesitatea informatizării bibliotecii, am realizat importanța instituției noastre.

Aceste câteva gânduri au putut fi așternute, mulțumită celor care ne-au înlesnit nouă, tinerilor bibliotecari, cunoașterea serviciilor B.N.R.

Veronica Popa
Serviciul Primiri Carte Străină

Catalogarea cărții japoneze

Descrierea bibliografică a documentelor se face conform unor norme de descriere. Pentru cărți sau monografii, aceste norme alcătuiesc ISBD (M). ISBD (M) sunt norme de descriere standardizată cu reguli de aranjare fixă a elementelor descrierii, folosind o punctuație specială pentru legarea acestor elemente. Motivul acestei standardizări este clar: găsirea cu cât mai mare ușurință și precizie a documentelor și, în ultimă instanță, a informațiilor în cadrul unei colecții. În principiu, în orice limbă ar fi scrisă o fișă de descriere bibliografică, specialistul poate identifica elementele descrierii (autor, titlu, editură etc.) după împărțirea în zone și după punctuația specifică.

Întrucât aceste elemente sunt indispensabile pentru regăsirea unei informații sau a unui document, rezultă că munca unui catalogator este foarte importantă: o greșeală în descriere poate însemna pierderea pentru totdeauna a documentului, mai ales în cazul colecțiilor foarte mari, unde utilizatorul nu are acces direct la cartea de pe raft. Munca unui catalogator, în ciuda fixării elementelor descrierii bibliografice, nu este una mecanică; din rațiuni ce țin de inconsecvența unor elemente (de exemplu, diferențele între copertă și pagina de titlu, sau necesitatea de a căuta cu atenție locul unde ar putea fi notată seria din care face parte cartea etc.), catalogatorul poate fi pus în situația de a lua decizii, astfel încât fișa de descriere bibliografică, indiferent că este tipărită sau apare online, să oglindească cât

mai fidel cartea așa cum se prezintă ea fizic.

În cazul cărților scrise în limbi ce folosesc o altă grafie decât cea latină, apar două probleme: identificarea elementelor descrierii pe carte (autor, titlu, editură) și redarea acestor elemente în scriere latină, cu alte cuvinte transliterarea. Atunci când o scriere este fonetică, există reguli fixe de transliterare, ceea ce înseamnă că o minimă inițiere în grafia respectivă face cu puțință redarea în scriere latină. Probleme mai serioase apar în cazul unei limbi cum este limba japoneză, care folosește o combinație de scriere fonetică (silabele numite *kana*, adică hiragana și katakana) și ideograme (semnele chinezești, numite în japoneză *kanji*).

Identificarea elementelor descrierii în cazul unei cărți în limba japoneză se face relativ ușor, datorită consecvenței cu care aceste elemente sunt dispuse pe copertă și pe pagina de titlu - cu alte cuvinte, renumita precizie și seriozitate japoneză. Întrucât în limba japoneză se scrie de la dreapta la stânga, coperta 1 a cărții va fi coperta 4; coperta 2 va fi coperta 3, coperta 3 devine coperta 2, iar coperta 4 este, de fapt, coperta 1. De aceea, ar fi bine ca, atunci când se trece cota în interiorul cărții, în cazul cărții japoneze să se treacă această cotă și pe coperta 2, și pe coperta 3.

Numele autorului se poate identifica relativ ușor, deoarece pe pagina de titlu el este de obicei însoțit de un kanji care înseamnă "autor" sau "scriitor". În marea majoritate a cazurilor, numele de persoane conține doar kanji (de regulă, între 3 și 5 kanji), dar există și excepții, cum ar fi cazul autoarei contemporane Yoshimoto Banana, al cărei nume se scrie cu kanji (Yoshimoto) dar și în katakana (Banana). Titlul se observă clar din dispunerea pe pagină sau pe copertă. Editura este notată de obicei în josul paginii de titlu, dar poate fi căutată și la sfârșitul cărții, în căsuța tipografică, unde sunt mai multe indicații în legătură cu ediția, inclusiv anul apariției. Cea mai des întâlnită dintre cărțile în limba japoneză este de format I.

Adevărata provocare o reprezintă transliterarea. Ea este foarte ușoară în cazul silabelor din kana. Din păcate, nu același lucru se poate spune despre kanji. Un kanji are, de obicei, mai multe citiri. Ele pot fi așa-numitele citiri japoneze (kun-yomi) sau citiri chinezești (on-yomi). Există kanji care au mai multe kun-yomiuri și mai multe on-yomiuri (cum ar fi, de exemplu, un kanji care înseamnă "a governa" și care are ca citiri "osamaru, osameru, naoru, naosu" (kun-yomi) și "ji, chi" (on-yomi)). De aceea, sunt necesare cunoștințe minime de limbă pentru a putea decide cum se citește kanji-ul respectiv în acel context.

De obicei, un kanji care apare izolat într-o formulare se citește conform kun-yomi, iar dacă apare în compoziții, se folosește citirea on-yomi. Dar o

asemenea regulă are numeroase excepții. Există compuși, de pildă, formați din doi kanji care se citesc: amândoi on-yomi (majoritatea compușilor de acest tip); unul kun-yomi și unul on-yomi (în cuvinte ca "furuho", carte veche); și amândoi kun-yomi, în cuvinte ca "namae", nume. Aceste situații pot fi rezolvate cu ajutorul dicționarelor de kanji. Adevărata problemă apare atunci când un asemenea compus se poate citi în mai multe moduri, cu schimbare de sens. De exemplu, există un compus din doi kanji care citit on-yomi înseamnă "ființă vie" și citit kun-yomi înseamnă "mâncare negătită".

Numele autorilor conțin, de obicei, kanji mai vechi și mai rar folosiți sau având o citire arhaică. De aceea, este necesar un dicționar special de kanji pentru nume. Chiar și așa pot apărea situații dificile, deoarece autorul, prin tradiția familiei, își poate citi numele cu o altă citire a kanji-ului decât cea uzuală; ar fi ideal să avem acces la o resursă bibliografică ce listează numele autorilor japonezi. Ar fi bine să avem o listă cu transliterarea numelor de edituri, care, fiind scrise în kanji, pot ridica aceleași probleme, deși pe o scară mai mică.

De fapt, lucrurile expuse în felul acesta dau impresia că este mult mai greu decât în realitate; aceste dificultăți ar trebui să facă deliciul cercetătorului și, în cazul nostru, al catalogatorului.

Cristina Marinescu
Serviciul Cercetare/Dezvoltare

Din păcate, catalogatorul presat de norma zilnică obligatorie, va fi mulțumit cu o catalogare corectă a cărții și atât. (n.r.)

Colecții Speciale

Serviciul *Colecții speciale* funcționează în sediul Așezământului Cultural "Brătianu". Construit în prima jumătate a secolului XX de familia iluștrilor politicieni Brătianu, localul din strada Biserica Amzei este o capodoperă de arhitectură clasică românească.

Serviciul *Colecții speciale* conservă, prezervă, organizează, prelucrează și valorifică fondurile documentare ale bunurilor culturale de patrimoniu sau cu valoare deosebită.

Acest departament al Bibliotecii Naționale a României deține colecții importante de documente grafice și audio-vizuale.

Calitatea de colecție specială este conferită de vechime, raritate, de

”unicitatea” fiecărei piese. Caracterul de *bibliofilie* este dat de ediții prime, ediții de autor, tiraje numerotate, tiraje în afara comerțului, ediții de lux, ediții cu ilustrații originale de artiști celebri, gravori, pictori, desenatori, legături prețioase, ediții adnotate de anumite personalități, prezența ex-libris-urilor, ștampilelor, ediții lilliput.

Este dificil să descrii în câteva fraze bogăția fondurilor existente. Acestea trebuie descoperite, cunoscute, cercetate.

Colecțiile sunt structurate în cabinete de sine stătătoare și anume: Bibliofilie-Manuscrise, Arhivă istorică, Periodice românești vechi, Stampe, Cartografie, Fotografii-Fototecă, Secția Audio-Vizual.

Colecția de carte se prezintă astfel:

Carte străină (incunabule; carte veche-sec.XVI-XVIII; carte rară-sec.XIX-XX); Carte românească (carte veche - sec. XVI-XIX; carte rară - sec. XIX-XX);

Există, de asemenea, un fond de manuscrise vechi și moderne, discuri muzicale și partituri, stampe, documente arhivistice, fotografii, fototecă și cărți poștale ilustrate, materiale cartografice.

Biblioteca Națională este deținătoarea unei colecții valoroase de cărți ex-libris.

Un punct de interes major este conferit de colecția de bibliofilie. Aici se află reunite autentice monumente culturale: *Liturghierul* tipărit la Mănăstirea Dealu în 1508, *Apostolul* tipărit la Târgoviște de Dimitrie Liubavici în 1547, *Biblia lui Șerban Cantacuzino din 1688* care stau alături de ediții princeps, ediții originale sau definitive, ediții purtând semnătura lui Donatus, Erasmus, cărți rare cu dedicații și autografe, cu legături artistice ori ilustrate de artiști celebri ca Lucas Cranach, Hans Holbein, Gustave Doré.

O atenție aparte merită materialul epistolar existent, atât în cabinetul de Manuscrise, cât și în Arhiva istorică. Vasta corespondență implicând nume de răsunset ca Titu Maiorescu, Martha Bibescu, George Enescu, Mircea Eliade, Emil Cioran, Vasile Voiculescu și mulți alții prezintă un interes cultural indubitabil. Există, de asemenea, manuscrise literare aparținând lui Octavian Goga, Nicolae Iorga, Ion Pillat, Lucian Blaga, Camil Petrescu, Tudor Arghezi.

La rândul ei, Arhiva de documente istorice a Bibliotecii Naționale reunește colecții de mare valoare pentru istoria națională și europeană.

Aceste documente sunt structurate în fondurile *Mihail Kogălniceanu*, *Ion C. Brătianu*, *Alexandru Saint-Georges* și *Nicolae Bălcescu*.

Sunt consemnate evenimente politice însemnate, aspecte ale organizării

economice și administrative, ale integrării teritoriilor românești Dobrogea, Basarabia, Bucovina și Transilvania în trupul țării, manifestări ale diverselor partide politice, afaceri diverse, cu ecou în opinia publică (Skoda), problema evreiască, chestiunea Dunării și altele. Dovezi documentare numeroase surprind destinul unor familii românești, al unor personalități istorice impunătoare.

Periodicele românești vechi acoperă cronologic sec. XIX și XX până la 1948. Enumerăm aici calendare și almanahuri, anuare și anale, buletine diverse, cotidiene, organe ale partidelor politice, reviste culturale, literare, istorice, juridice, economice. Este un compartiment în curs de restructurare.

Cabinetul de Fotografii furnizează un impresionant fond de imagini, portrete ale unor figuri de seamă politice, științifice și culturale, realizează o veritabilă cronică a sec. XIX și XX, surprinzând aspecte ale scenei politice, imagini ale vieții cotidiene, mentalități, obiceiuri, mărturii care reînvie trecutul Capitalei și al altor orașe din țară și străinătate cu edificii, monumente, străzi, parcuri.

Fondul de grafică al Cabinetului de Stampe cuprinde lucrări originale, desene, gravură românească și străină europeană, litografii, gravuri pe metal, xilogravuri, desene în peniță, creion, cărbune, stampe japoneze, ex-librisuri.

Cabinetul de Cartografie deține un patrimoniu extrem de valoros în cadrul căruia se remarcă "Tabula Pentengeriana" (sec. IV) precum și numeroase hărți din sec. XVI-XVIII.

Compartimentul de muzică a devenit unic în capitală fiind unul din cele mai atractive și bogate din punctul de vedere al fondului deținut. Patrimoniul acumulat până în prezent cuprinde discuri, compact discuri, casete audio-video, benzi audio, casete video, note muzicale. De asemenea în sala de audiții există periodice de muzică, cărți de muzică (dicționare, enciclopedii, tratate, monografii). Printre raritățile secției de muzică, care s-a transformat, de fapt, într-o secție Audio-Vizual amintim colecția de manuscrise de muzică religioasă românească veche (sec. XVIII), un exemplar al ediției originale a operei "Tamerlan" de Haendel cu intervențiile originale ale autorului.

Biblioteca Națională deține fonduri valoroase de carte veche și rară. Datoria noastră constă nu numai în a le prezerva și îmbogăți ci, mai ales, în a le valorifica științific.

Cristina Oană
Servicial Achiziții

Ce am înțeles eu din prezentarea serviciului Clasificarea Colecțiilor

Clasificarea este un proces de aranjare, o operațiune logică de grupare a obiectelor și materialelor asemănătoare, și totodată de separare conform gradelor de diferențiere.

În bibliotecile cu un volum de carte foarte mare și numeroase colecții de periodice, pentru a pune la dispoziția cititorilor în timp cât mai scurt materialul cerut, a fost nevoie de un sistem de clasificare.

Clasificarea zecimală este o schemă de aranjare sistematică bazată pe principiul divizării zecimale a ansamblului cunoștințelor umane.

Clasificarea zecimală își are rădăcinile în Franța în anul 1583 când bibliograful Lacroix du Maine i-a prezentat lui Henric al III-lea un proiect de aranjare a unei biblioteci de cca. 10.000 de volume în 100 de rafturi. Un alt sistem de clasificare este inițiat de Francis Bacon în 1605.

Mai târziu biblioteca din Glasgow reia aceasta metodă în anul 1790, iar bibliotecarul american Nathaniel B. Shurleff publică la Boston în 1856 un studiu denumit "Sistemul zecimal pentru aranjarea și administrarea bibliotecilor". De menționat este și faptul că fizicianul francez André Marie Ampère a utilizat sistemul zecimal în 1834 pentru clasificarea logică a științelor.

În prezent clasificarea zecimală se bazează pe două sisteme de aranjare, și anume:

- Clasificarea Zecimală Dewey (CZD)
- Clasificarea Zecimală Universală (CZU)

Melvile Dewey, inițiatorul sistemului de clasificare ce îi poartă numele, asistent bibliotecar la Colegiul Amherst (Massachusetts) pune în practică un sistem inspirat din schema lui William Torrey Harris, schemă ce avea la bază clasificarea inversată a lui Francis Bacon. Dewey aplică fiecareia din cele 9 clase principale, cifre de la 1 la 9 și atribuie 0 pentru Generalități și opere cu caracter general pe care nu le putea aranja în nici una din celelalte clase. În prima sa tabelă publicată în anul 1886 cu titlul "O clasificare și index pe subiecte pentru catalogarea și aranjarea cărților și pamfletelor unei biblioteci" indicii sunt alcătuiți din câte trei cifre, de la 000 la 999, iar caracterul lor zecimal nu apărea în mod distinct.

Acest sistem al lui Dewey, va fi permanent adaptat cunoscând o largă utilizare mai ales în țările de origine anglo-saxonă.

După cum bine știm, Paul Otlet și Henri La Fontaine, doi asociați de origine belgiană, vor publica în anul 1895 o traducere a tabelelor lui Dewey (de aproximativ 1000 de diviziuni). La începutul sec. XX ei vor obține dreptul de la Dewey, de a dezvolta un sistem original de clasificare (CZU). Acesta va fi publicat în 1905 ca “Manualul Repertoriului Bibliografic Universal” sub egida Institutului Internațional de Bibliografie, manual care va avea 10.000 diviziuni și 22.000 noțiuni. Acest manual editat de cei doi belgieni este prima ediție a CZU.

În perioada interbelică va apărea cea de-a doua ediție ”La Classification Décimale Universelle” care cuprinde aproximativ 70.000 de diviziuni. Sistemul Clasificării Zecimale Universale va fi implementat în toate bibliotecile din lume, inclusiv la noi în țară. Pe parcursul anilor, CZU va fi actualizată și adaptată în permanență.

Tabela principală a CZU cuprinde 10 mari clase, fiecare clasă fiind subdivizată la rândul ei. Față de Clasificarea lui Dewey tabela principală are o modificare majoră și anume clasa Lingvistică care a fost inclusă în cadrul clasei Literatură și va deveni Literatură și Lingvistică.

Claudiu Dobre
Serviciul Depozit Legal

Sălile de lectură din Biblioteca Națională prin ochii custodelui de sală

”Nimic mai important pentru omenire decât cărțile, care transformă viața și contribuie la creșterea valorii sociale a individului”, afirma cunoscutul scriitor André Maurois, iar una din căile cele mai simple, și totodată cele mai eficiente de acces ale oamenilor la carte, este biblioteca.

În cazul sălilor de lectură, conexiunea dintre cititori și colecțiile bibliotecii, este realizată de bibliotecarul-custode, ”rol” pe care îl am de peste 10 ani.

În cele ce urmează, voi face o trecere în revistă a sălilor de lectură din Biblioteca Națională. Subliniez că ordinea este aleatorie.

1. Sala Martha Bibescu-UNESCO

Pentru Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, **cartea** reprezintă unul din principalele instrumente de difuzare a

științei și culturii. Sub auspiciile UNESCO, a apărut un număr impresionant de lucrări, acoperind domeniile cele mai variate. La această sală pot fi consultate lucrări despre problemele generale sau politicile UE, despre tratatele și acordurile UE, despre Curtea Europeană a Drepturilor Omului .

De mare importanță este faptul că, la aceasta sală, se derulează din anul 2000, **Parteneriatul InfoEuropa**, proiect finanțat prin Phare, parteneriat prin care se asigură regăsirea de informații cu temă europeană.

2. Sala Mircea Djuvara: pot fi consultate publicații din domeniul juridic și Monitorul Oficial. Trebuie adăugat că Sala de Drept este dotată cu programul de legi "Lex Expert" al Companiei de Neamț din Piatra Neamț.

3. Sala Virgil Madgearu: deține lucrări în științele economice, asistență socială, statistică, demografie .

4. Sala Henri Coandă: Una din sălile de lectură cu un fond foarte mare de cărți și periodice din următoarele domenii: Științe exacte, Tehnică, Medicină, Agricultură, Arhitectură, ș.a.m.d.

5. Sala Pierre Larousse: sala de Enciclopedii deține un bogat fond lucrări de referință.

6. Sala Pamfil Șeicaru: Sala de Ziare, pot fi consultate cotidienele.

7. Sala Marin Preda: lucrări din domeniile **cultură, literatură, lingvistică, etnografie și folclor.**

8. Sala Gheorghe Brătianu: publicații de **istorie, arheologie, geografie, turism.**

9. Sala Dimitrie Gusti: sala de Științe Sociale, cu un număr mare de domenii, precum **filosofie, psihologie, religie, politică, drept, armată, pedagogie-învățământ.**

Deși face parte din Serviciul "Cercetare-Dezvoltare", voi menționa în rândul sălilor de lectură și **Cabinetul bibliologic**, ce poartă numele lui **Dan Simonescu**. Aici pot fi consultate materiale de bibliologie și biblioteconomie, foarte căutate de studenți (și nu numai) care se specializează în aceste domenii. Tot aici se găsesc revistele de specialitate pe care le editează Biblioteca Națională.

În contextul Relațiilor cu publicul și a accesului acestuia la cultură, deloc de neglijat sunt sălile de lectură din cadrul secției "**Colecții Speciale**". Dacă amintesc **Sala de Artă** și numai pentru albumele de artă ale marilor pictori români și străini, este suficient.

Sala de Muzică, numită sugestiv **George Enescu** permite audiții individuale, la cască, cu muzică de toate genurile. A asculta muzică

simfonică, cu urmărirea în paralel a partiturii este interesant și deosebit. Sala deține de asemenea, dicționare, enciclopedii și periodice de muzică. În Sala Video pot fi vizionate filme documentare despre marile personalități, opere integrale, recitaluri vocale; tot aici există CD-uri cu muzee, monumente, locuri pitorești din întreaga lume.

Importantă este și **Sala Al. Saint-Georges pentru presă, carte veche și rară, carte de artă, hărți, stampe, gravuri, manuscrise, fotografii, reviste de artă și decorațiuni.**

Alex Saint-Georges este compozitor român născut la Dorohoi în 1854. Lucrările sale s-au tipărit în Editura Gebauer, iar restul de manuscrise se găsesc în păstrarea familiei.

Revenind la carte, este știut faptul că bibliotecile, datorită funcției lor de conservare indispensabile, au sprijinit întotdeauna procesul de cercetare, oferind informații. Putem afirma, așadar, că nici o activitate intelectuală nu poate exista fără carte, fără bibliotecă. Din păcate, din cauza lipsei de spațiu, multe publicații, deși sunt solicitate, nu pot fi puse la dispoziția cititorilor, neajuns care nu poate fi compensat de amabilitatea colectivului instituției .

Gina Mitrofan
bibliotecar custode - sala Dimitrie Gusti

Alte activități importante realizate de ABBNR în anul 2004

Vizitele de lucru în biblioteci bucureștene au continuat în toamna anului 2004 la Biblioteca Academiei. Bibliotecarii din BNR, care-și doresc atât de mult un nou local, evident că au rămas încântați de noua clădire a Bibliotecii Academiei. Încăperi mari, luminoase, depozite spațioase în care cărțile își au locul lor potrivit. Am urmărit parcursul pe care-l au documentele în bibliotecă care diferă pe alocuri de al nostru, am remarcat numărul mare de cărți pe care-l au în lucru colegii noștri din prelucrare, ne-a plăcut serviciul de Automatizare bine organizat. Desigur am admirat și sălile de lectură cu o șefă primitoare și documentată (ghidul nostru în bibliotecă), alături de un personal adecvat și cititori pe măsură.

*
* *

Acțiunea noastră "Cărți în top" (în numărul trecut explicam în amănunt regula jocului), adică evaluarea cărților noi, pe domenii, în funcție de cererea lor la sălile de lectură de către cititori, în comparație cu vânzarea de carte în librării pe anul 2004 arată astfel:

Custozii de la **sălile de lectură ale BNR** au constatat că cele mai cerute cărți ale anului 2004 au fost cărți de actualitate pentru români. **Dreptul european, Dreptul comunitar, documente despre instituții europene, UE sau UNESCO, cărți de specialitate despre finanțe sau contabilitate, management sau marketing**, iată câteva domenii apreciate de cititorii sălilor de lectură. Toate aceste domenii au făcut casă bună cu albumul "**Brâncuși în România**" de Barbu Brezianu sau "**Alchimistul**" lui Paulo Coelho.

În **librării**, alături de manualele și cărțile necesare pentru **Admiterea în facultăți**, ca și cărțile specifice pentru **examene naționale**, cele mai solicitate cărți au fost și aici cele de **management, finanțe sau calculatoare**. Cele mai vândute cărți în librăriile bucureștene au fost "**Jurnalul intim**" al lui Marin Preda (editura Ziua) și "**Alchimistul**" de Paulo Coelho (editura Humanitas). Alături de acestea trebuie să mai enumerăm: "**Despre îngeri**" de Andrei Pleșu, "**Sportul minții**" de Cristian T.Popescu sau "**Declarație de iubire**" de Gabriel Liiceanu

(apariții la editura **Humanitas**). Sau: Octavian Paler cu ”**Deșertul pentru totdeauna**” (editura Albatros), Matei Călinescu, Portretul lui M (editura Polirom). În librăriile Humanitas și Eminescu din București s-au cumpărat albume de artă despre Gaudi, Brâncuși, Corneliu Baba, Monet sau Rembrandt.

Ținând cont de unicitatea și originalitatea acestei acțiuni inițiată în 2004 de Biblioteca Națională, promitem și sperăm o mai mare implicare în anul care vine. Începutul ezitant poate fi cu siguranță cu totul altul, dacă vom avea de acum înainte un sprijin mai activ din partea colegilor noștri precum și interesul mai multor biblioteci și librării din țară.

*

*

*

Prin acordarea “Premiului bibliotecarului”, precum și a “Premiului cititorului”, ABBNR a fost felicitată pentru inițierea acestei acțiuni de loc originală, dar a cărei existență se impunea în Biblioteca Națională. Cu această ocazie, bibliotecarii noștri, adevărați intelectuali au reușit să aprecieze și să abordeze această frumoasă acțiune de la înălțimea celei dintâi biblioteci a țării. Fără baremuri sau reguli fixe care ne-ar fi dus cu gândul la competiții ieftine sau mediocre, prin acordarea acestui premiu, mesajul a fost atins: **dragostea de carte, interesul viu, permanent pentru tot ce înseamnă cultură, carte, bibliotecă, preocuparea pentru evenimente culturale din țară, sau din afara ei.**

Iată premiile anului 2004 acordate în cadrul “Zilelor BNR-2004”:

Camelia Alexandrescu-”In Memoriam”, Diploma de bibliotecar desăvârșit pentru o colegă și bibliotecar de excepție, plecată prea curând dintre noi.

Sanda Ciucur-Diploma de Onoare pentru o viață și o carieră dedicată cărții și bibliotecii.

Delia Chiru-”Premiul bibliotecarului”-ediția I (2004) pentru interesul permanent față de carte și bibliotecă, pentru disponibilitate și dorința de perfecționare profesională.

”Premiul cititorului anului 2004” a fost acordat lui **Florin Streche** pentru fidelitatea și perseverența cu care a frecventat sălile de lectură, învățând să desprindă din filele cărților tainele unei viitoare cariere de bibliotecar.

Continuăm **Dicționarul de biblioteconomie** (cf. STAS 6590-73 Publicații. Terminologie)

Index alfabetic: index cuprinzând nume, termeni sau materii conținute într-o publicație, așezate în ordine alfabetică.

Index cronologic: index cuprinzând evenimentele politice, istorice, brevetele, standardele, rapoartele etc., așezate în ordinea succesiunii sau a prezentării lor în timp.

Index de autori: index alfabetic cuprinzând numele autorilor, persoane fizice și colectivități, citate într-o publicație.

Index de nume: index alfabetic sau sistematic de nume proprii sau de denumiri geografice, istorice etc., cuprinse într-o publicație.

Index de subiecte: index alfabetic, sistematic, cronologic, numeric sau folosind alte criterii, cuprinzând vedetele de subiect care oglindesc conținutul unei publicații.

Index sistematic: index care clasează după anumite principii dependente între ele, vedete de subiect, numele de persoane cuprinse într-o publicație.

Index general: index al subiectelor, autorilor, numelor proprii etc., conținute într-o publicație, combinând într-o singură secvență toate sau unele din aceste categorii.

Manuscris: text scris de mână, dactilografiat sau tipărit, care urmează a fi multiplicat.

Monografie: studiu asupra unui anumit subiect, tratat din toate punctele de vedere.

Publicație: denumire generală pentru cărți, broșuri, reviste, ziare, note muzicale, albume etc.

Publicație în serie: publicație apărând în livrări succesive (caiet, număr, fasciculă, foaie), numerotate sau datate și proiectate să apară pe o perioadă nedeterminată. Sunt publicații în serie: ziarele, periodicele, publicațiile anuale (rapoarte, anuare, dări de seamă, comunicări, acte etc.) precum și colecțiile (seriile) numerotate.

Publicație neperiodică: publicație editată deodată sau la intervale, în volume, al căror număr este în general determinat dinainte.

Publicație periodică: publicație editată în serie continuă, la intervale regulate sau nedeterminate, în general de mai multe ori pe an și ale cărei livrări succesive cuprind articole distincte, expuneri sau alte scrieri.

Revistă: publicație periodică cu un anumit domeniu de preocupări (literare, științifice, artistice etc.) care se adresează unei anumite categorii de cititori, sau cu domenii diferite de preocupare privind masele largi de cititori.

În cursul verii 2004, bibliotecarii din BNR au continuat sa participe la cursurile organizate de BNR în colaborare cu Centrul pentru Formare, Educație Permanentă și Management în Domeniul Culturii.

Între 29 august și 4 septembrie 2004, la Cursul de perfecționare de la Bușteni, am aflat lucruri interesante, chiar necunoscute pentru unii despre noi despre **FRBR**-Functional Requirements for Bibliographic Records-Cerințe Funcționale pentru Înregistrările Bibliografice (expunere de Victor Duțescu-BNR) sau despre **"Puncte de acces"**-Nume, termen,cod, cuvânt, sintagmă, etc. sub care o înregistrare bibliografică poate fi căutată și identificată (expunere Tanța Dumitărășconiu-BCU). Mioara Stăncescu, șef birou CZU-BNR, a fost în acord cu bibliotecarii din țară, vorbind din nou la astfel de întâlniri despre necesitatea și eficiența utilizării **clasificării zecimale**. S-au schițat și câteva principii în vederea alcătuirii **vedetei de subiect**. Pentru anul 2005 se vor demara de către BNR cursuri mai ample despre **limbajele documentare și vedeta de subiect**.

*

A XV-a Conferință Națională a ABIR a avut loc la Brașov în perioada 9-10 septembrie 2004. Deși Biblioteca Națională a fost prezentă în a doua zi a lucrărilor, bibliotecarii noștri au putut observa, pe lângă **ospitalitatea cu care au fost primiți**, mai ales **dragoste de carte și profesionalism din partea colegilor lor de breaslă**.

*

Zilele BCU din perioada 18-19 noiembrie 2004 ni s-au părut o reușită. După prima zi în care oameni de cultură, directori de biblioteci, invitați străini au omagiat Biblioteca Centrală Universitară, a urmat o frumoasă întâlnire de suflet. Oameni de cultură și bibliotecari, s-au întreținut a doua zi, într-un dialog viu și pasionant: s-a discutat despre condițiile vitrege în care se luptă să supraviețuiască, **bibliotecari, carte și cititori** deopotrivă. Dinu Giurescu a scos în evidență "poporul mare, **Români**, care trăiesc într-o țară mică, **România!**"

Tot aici am aflat că avem de-a face cu o entitate ambiguă, care este **Cartea**. Genul diferit al cuvântului "carte" se plimbă de la țară la țară. Dacă în română este feminin, în franceză este un substantiv masculin (**le livre**), pentru ca în engleză **Book** să nu aibă gen, iar în germană să fie neutru **das Buch**.

*

În zilele de 4 și 5 noiembrie 2004 a avut loc la Bușteni Adunarea Generală a **Asociației Naționale a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România**. Pe lângă teme de strictă actualitate pentru bibliotecari

(Catalogul Național Partajat sau rolul de coordonator principal al BNR pentru bibliotecile din țară), reținem și dorința colegilor noștri de integrare a **Asociației Bibliotecarilor din BNR** în Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România. Iată și noua conducere a ANBBPR, în urma alegerilor din 4-5 XI 2004:

DOINA POPA - Președinte

CONSTANTIN BOSTAN - Vicepreședinte.

Cu această ocazie îi anunțăm pe colegii din Biblioteca Națională că membrii Comitetului ABBNR au hotărât ca într-un viitor foarte apropiat să discute cu aleșii ANBBPR condițiile unificării celor două organizații.

*

La sfârșitul anului trecut, mai precis între 8 și 10 decembrie, a avut loc la sediul Bibliotecii Naționale, Sala Rotondă, manifestarea, devenită deja tradițională, ”**Zilele Bibliotecii Naționale a României**”, ediția a VII-a.

În prima zi a fost lansată **Revista română de istorie a cărții**, editată, în condiții grafice excepționale, de Biblioteca Națională, Biblioteca Academiei și Biblioteca Centrală Universitară, în paginile căreia semnează istorici și specialiști în istoria cărții. Au luat cuvântul, cu acest prilej, d-na Rodica Maioreescu, directorul general adjunct al Bibliotecii Naționale, dl. acad. Gabriel Strempele - directorul general al Bibliotecii Academiei Române, dl. prof. univ. dr. Mircea Regneală, directorul general al Bibliotecii Centrale Universitare, prof. univ. dr. Mircea Angheliescu, prof. univ. dr. Mihai Mitu, dr. Doru Bădără, dl. Ioan Dan Erceanu, director general al Bibliotecii Naționale.

Evenimentul a fost însoțit de vernisajul expoziției « Slovă și tiparnici în spațiul românesc - carte românească veche din colecțiile Bibliotecii Naționale, Bibliotecii Centrale Universitare și Bibliotecii Academiei ».

Simpozionul care s-a desfășurat pe parcursul următoarelor două zile, a avut ca temă « **Anul Ștefan cel Mare și Sfânt** ». Au participat istoricul Sergiu Iosipescu, preot dr. Gavrilă Vasile, prof. Radu Cerchez, prof. Bogdan Popa, Constantin Bostan - directorul Bibliotecii județene Neamț, actorul Costel Constantin, interpretul rolului principal în cea mai recentă montare a piesei « **Apus de Soare** » de Barbu Șt. Delavrancea de la Teatrul Național, în regia lui Dan Pița, Ion Lăcustă - redactor la revista « Magazin istoric », Tabita Chiriță de la Biblioteca Națională, Ioana Cristina Răducu.

A fost vernisată expoziția « **Epoca lui Ștefan cel Mare în colecțiile Bibliotecii Naționale a României** ».

Un loc aparte l-a ocupat **Momentul ABBNR**, în cadrul căruia au fost înmânate premiile asociației noastre pe 2004.

Desigur evenimentul cultural (mai ales pentru oamenii de carte) al anului **2004** a fost **Târgul de carte, "Gaudeamus"- carte de învățătură** care a avut loc la București între **17-21 noiembrie**. Cât de frumos sună "**carte de învățătură**"!. Denumire adecvată pentru ca Biblioteca Națională a României să-și expună propriile publicații.

Numărul expozanților la târg a fost de 270 față de 203 la ediția precedentă. Au expus edituri, centre culturale, asociații profesionale, anticariate, etc. "Statistica privind numărul de titluri apărute în 2003, ne-a fost pusă la dispoziție de către Biblioteca Națională a României- Depozitul Legal", scrie pe Internet. Iată o bună ocazie pentru a transcrie mai jos **lista publicațiilor la care bibliotecarii BNR** trudesc zi de zi:

Catalogul Colectiv al Cărților Străine intrate în Bibliotecile din România apare neîntrerupt din 1957. Din 1992, trimestrial.

Repertoriul periodicelor străine intrate în bibliotecile din România (un număr pe an) - apare neîntrerupt din 1958.

Bibliografia Națională Română cu seriile:

- Cărți. Albume. Hărți. Apare din anul 1952, bilunar.
- Publicații seriale. Apare din 1992, anual
- Articole din publicații periodice. (Cultură, apare din 2000 reluând, numai pentru acest domeniu bibliografia de articole apărută în perioada 1953-1988).
- Note muzicale. Discuri. Casete. Lucrarea apare din anul 1968, trimestrial
- Teze de doctorat. Apare din anul 1995, anual
- Documenta Romaniae, adică descrierea bibliografică a diverselor documente (cărți, albume, hărți, teze de doctorat), publicate în străinătate semnate/editate de autori/editori români sau de origine română.

Bibliografia cărților în curs de apariție (CIP). Atât pentru bibliotecile din țară cât și pentru partenerii din străinătate ai Bibliotecii Naționale a României, "Bibliografia Cărților în curs de apariție - CIP" reprezintă un instrument de lucru dinamic în activitatea de achiziții.

Biblioteconomie. Culegere de traduceri prelucrate. Revista aduce în atenția publicului de specialitate noutățile din biblioteconomie.

A.B.S.I. Abstracte în Bibliologie și Știința Informării. Buletin informativ elaborat în serviciul Studii-Informare din anul 1960, cu 12 numere pe an. El se adresează profesioniștilor din rețeaua de biblioteci publice, universitare, specializate, etc.

Aniversări culturale. Apare din 1964 (cu o întrerupere între 1999-2002). Cuprinde prezentări bio-bibliografice ale unor personalități ale culturii românești și mondiale. Criteriile de selecție sunt legate de importanța acestora dar și de numărul anilor comemorați (sunt preferate centenarele).

Revista Bibliotecii Naționale. Publicație care, din anul 1999, cu o nouă politică editorială și o nouă imagine grafică, răspunde mai bine așteptărilor publicului său: cercetători, bibliotecari, studenți ai facultăților de bibliologie și ai altor facultăți umaniste, colecționari, persoane interesate de fenomenul producerii și receptării cărții în România.

Bibliopolis, revista Asociației Bibliotecarilor din Biblioteca Națională a României. Revista apare din anul 2002 și are două numere pe an. Ea încearcă să evidențieze cunoașterea aspectelor celor mai diverse din munca bibliotecarilor. De la număr la număr rubricile revistei precum și înfățișarea grafică s-au îmbunătățit. Bibliopolis se adresează atât profesioniștilor, cât și tuturor celor care beneficiază de serviciile **Bibliotecii** și sunt interesați de fenomenul cultural românesc.

Biblioteca Națională a României a reeditat de asemenea: **Clasificarea Zecimală Universală. Ediția Medie Internațională** (două volume), în limba română apărută în 1997 și 1998.

Această ediție reprezintă textul în limba română al Ediției Medii Internaționale existentă actualmente în baza de date MRF (Master Reference File), a Consorțiului CZU la care au fost incluse modificările autorizate din « Extensions and Corrections to the UDC » până la vol. 18 (noiembrie 1996). Ediția medie cuprinde aproximativ 70.000 de intrări, comparativ cu 220.000 în edițiile complete. Versiunea în limba română cuprinde: partea I: Tabele sistematice (vol. 1 și vol. 2) și partea a II a: Index alfabetic de subiecte.

Amintim și **Rodica Stamatopol. "Ex-libris" în colecțiile Bibliotecii Naționale a României**: Catalog. Vol. 1 (Literale A - B), 2001, 504 p.; Vol. 2 (B - D), 2002, 502 p.

Primul volum al acestui catalog a văzut lumina tiparului în anul 2001, constituind o inițiativă-eveniment în peisajul editorial contemporan. Munca depusă vreme de ani îndelungați de către doamna Rodica Stamatopol precum și inițiativa temerară a domnului Dan Erceanu, editor și art-director al cărții a făcut posibilă apariția acestui Catalog de ex libris-uri aflate la Cabinetul de Stampe al Bibliotecii Naționale a României cu 7.194 de lucrări. Dintre acestea, 230 reprezintă dublete. Colecția a fost constituită atât prin cumpărare, cât și prin donații din partea colecționarilor, remarcându-se generozitatea domnilor Dafinel Duinea, Nicolae Igna și Emil Bologna. Exemplarele reproduse în mărime naturală, sunt din secolul al XX-lea

*

Aflăm despre:

UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI CULTURA

"Ambiția noastră este să unim popoarele și nu doar să construim o zonă

de liber schimb. De aceea, respectul diversității culturale și lingvistice în interiorul Uniunii este un principiu fundamental”, declara Viviane Reding, Comisarul European pentru educație și cultură.

Integrarea europeană fiind orientată în principal către economie și comerț, cultura nu a constituit domeniul unei politici comunitare propriu-zise. Primul Plan de acțiune în domeniul culturii a fost elaborat de către Comisia Europeană în 1977.

Tratatul de la Maastricht, semnat în 1992 și intrat în vigoare în 1993, conferă Uniunii Europene competențe în domeniul cultural: dezvoltarea culturilor naționale ale statelor membre, evidențiind patrimoniul cultural comun și totodată respectând diversitatea națională și regională. Obiectivele Uniunii Europene în domeniul culturii sunt:

- să întărească sentimentul de apartenență la o comunitate europeană, respectând în același timp

 - diversitatea tradițiilor și culturilor naționale și regionale;

- să faciliteze accesul cetățeanului european la cultură, ca factor al integrării sociale: dans, operă, pictură, sculptură, fotografie, arhitectură, patrimoniu mobil și imobil, audiovizual (televiziune, multimedia, ediții electronice);

 - să contribuie la consacrarea culturii europene în lume.

Acțiunile comunitare constau, pe de o parte, în asigurarea unor bune condiții de schimb și de concurență între bunurile culturale și, pe de altă parte, în încurajarea cooperării între organismele culturale din statele membre ale Uniunii, respectând *principiul subsidiarității*.

Pe lângă elaborarea unor norme comune în domeniul cultural, acțiunile comunitare se concretizează fie prin programe culturale (Cultura 2000, Media Plus), fie prin programe care sprijină indirect activitățile culturale.

SERVICII DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE oferite publicului larg în cadrul Parteneriatului InfoEuropa.

Acces liber

Fondul documentar european se află la dispoziția tuturor celor interesați în cunoașterea politicilor și cerințelor Uniunii Europene în săli specializate.

Acces electronic

Calculatoare performante stau la dispoziția dumneavoastră pentru accesarea pe Internet a informației europene. Se pot consulta, de asemenea, CD-ROM-urile existente în colecție pe teme de interes. Informația selectată poate fi listată sau salvată pe dischete, în conformitate cu legea drepturilor de autor.

Căutare asistată

Dacă se dorește o cercetare complexă a informației din fondul documentar disponibil, se poate apela la cercetarea documentară realizată de specialiștii noștri. După analizarea cererii, se interoghează bazele de date proprii sau achiziționate precum și alte resurse on-line disponibile. Prin acest serviciu, puteți obține o selecție a monografiilor, capitolelor sau articolelor dorite, adresele paginilor web de unde pot fi descărcate documentele.

Realizarea de bibliografii la cerere

La cererea utilizatorilor (adresată prin fax, e-mail, sau direct la sediu) se pot realiza bibliografii complexe prin utilizarea aceluiași surse menționate la serviciul "Căutare asistată".

Întrebări și răspunsuri

Puteți să ne adresați întrebările dumneavoastră direct, prin fax sau e-mail. În maximum două zile lucrătoare primiți un răspuns definitiv sau intermediar în funcție de complexitatea acestuia.

Servicii oferite de:

- Camera de Comerț și Industrie a României și a Municipiului București - Euro Info Centre
- Institutul Național de Informare și Documentare - Centrul de Informare Europeană
- Biblioteca Națională a României - Sala de Informare și Documentare Europeană
- Biblioteca Centrală Universitară București - Sala Europa
- Centrul de Informare al Comisiei Europene în România

ANUNȚ IMPORTANT

Mircea Andrei are 14 ani și este director de redacție al ziarului "Pupăza din tei" din Iasi, singurul ziar din Europa scris și condus de copii cu vârste cuprinse între 9 și 15 ani. Ziarul a apărut pentru prima oară în decembrie 1999. Accesați : www.pupazadintei-iasi.ro și spuneți-vă părerea. Contează ! Se primesc pe lângă păreri, opinii, sfaturi și critici.

La realizarea rubricilor «Știri» și «Evenimente Culturale» au contribuit: Doina Stănescu (Schimb Internațional), Liliana Constantinescu (custode Sala UNESCO), Aurelia Perșinaru (ISBN/ISSN), Claudia Dumitran (Informare bibliografică), Vali Constantinescu (Clasificarea Colecțiilor).

Un zâmbet...

Începând cu acest număr am inaugurat o pagină veselă pentru descrețirea frunților. Facem acum, aici, o **Invitație** tuturor colegilor noștri pentru a contribui la realizarea acestei pagini cu o glumă sau cu maxime, aforisme, citate celebre, despre bibliotecă, bibliotecari și nu numai.

De la bibliotecari adunate

Biblioteca îi spune unui cititor să noteze cota revistei "Actualitatea medicală": **P III 3761**. Pe buletinul de cerere a apărut "**Petre 761**"...

*

Un custode sobru, dar cu reale calități de bibliotecar, îi spune cititorului cum să completeze buletinul de cerere. Acesta îi răspunde că nu poate să-l completeze atâta timp cât se uită la el. De ce? Fiindcă-i aduce aminte de profesoara de chimie și îl intimidează... Of! Profesoarele astea de chimie...

*

Îndrumătorul de serviciu este întrebat unde poate găsi date despre Manuscrisele de la Marea Moartă, apoi despre Turismul în regiunile subcarpatice, sau despre premiile Nobel din 1967, dar detalii despre scufundarea Titanicului unde poate găsi? După ce primește toate informațiile, cititorul, vădit mulțumit, exclamă: "**De ce nu vă duceți doamnă bibliotecar la "Vrei sa fii miliardar?"**"

*

Preocupați de munca lor, inventatorii, oamenii de știință sunt renumiți pentru răspunsurile lor distractive. Sperăm să nu fie prea îndrăzneată comparația dacă vă spunem întâmplarea trăită de un bibliotecar - catalogator, care, preocupat de descrierea unei cărți cu planșe, hărți, dificultăți la pagina de titlu, etc., etc. îl întreabă pe călătorul dinaintea lui la coborârea din autobuz : "**Coborâți la prima pagină ?**"

